

Life-Story Work in CANO

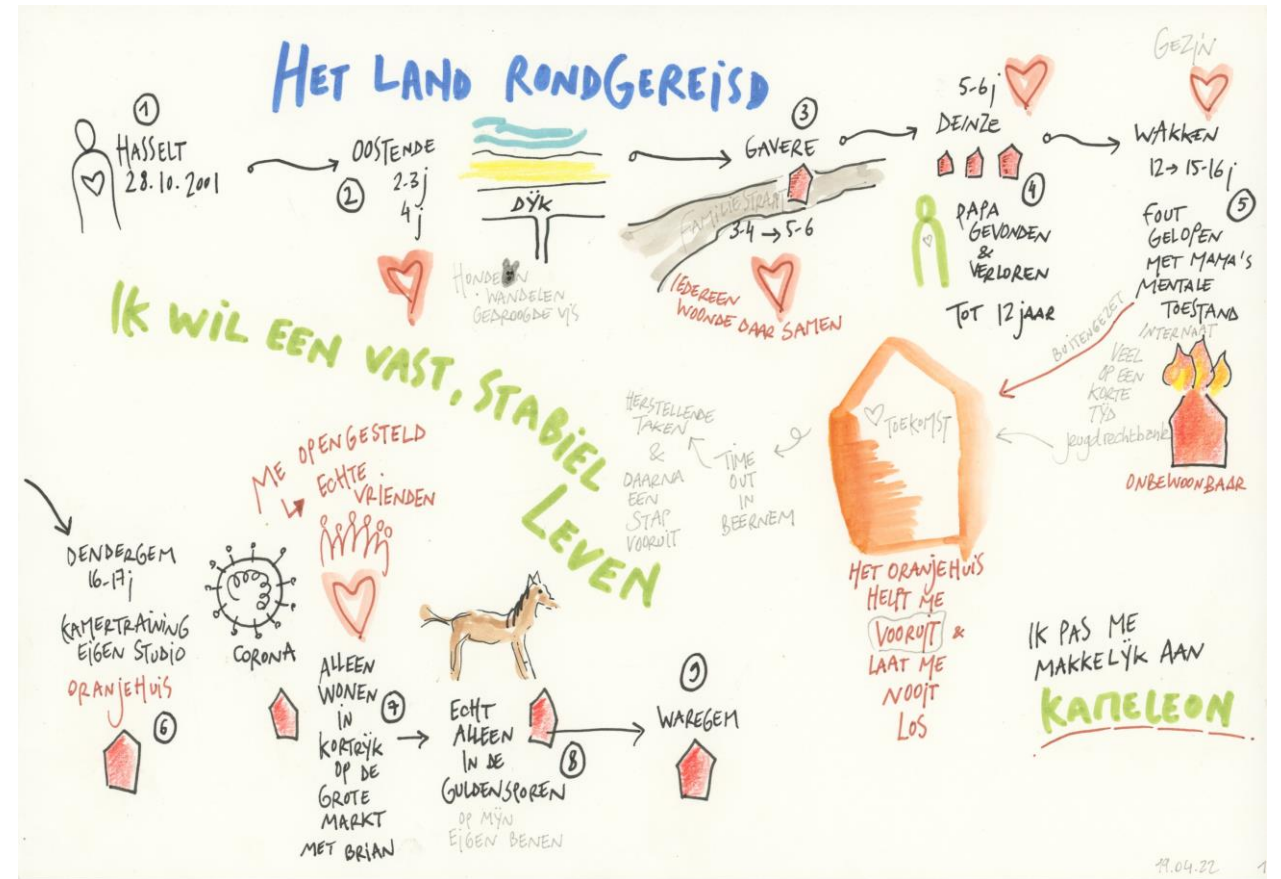
Veerle Soyez (VUB)

Anje Claeys (ontrafelaar)

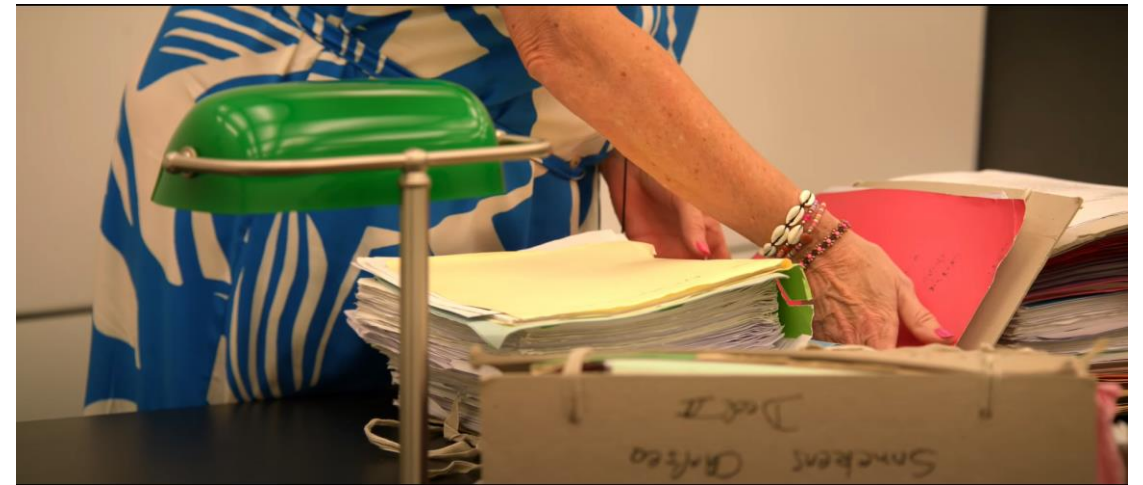
Tine Vansteenkiste (CANO Vlaanderen)

Life Story Work (LSW) & CANO

Een eerste situering

© Anje Claeys

Bron: Parcoeur (Chelsea's Blues)

Waarom LSW?

Het narratief van jongeren met jeugdhulpervaring (1)

Children and Youth Services Review

Volume 76, May 2017, Pages 74-83

Outcomes of children who grew up in foster care: Systematic-review ☆

Laura Gypen ^a, Johan Vanderfaeillie ^a, Skrallan De Maeyer ^a, Laurence Belenger ^a, Frank Van Holen ^b

Show more ▾

+ Add to Mendeley Share Cite

<https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2017.02.035>

[Get rights and content](#)

Highlights

- Using the PRISMA method, the outcomes of 32 quantitative studies were compared.
- The studies were categorized in child protection vs. family service systems.
- Outcomes of foster youth are troubling on all domains, in both systems.
- Having a steady homebase and establishing a foothold in education is most important.

Friso van Doesburg • 1e

24 november geef ik een SKJ geaccrediteerde training over het maken van ...
3 d • 🌐

Een dikke map ellende. Dat is wat ik in mijn handen had toen ik 18 jaar werd.

Brieven van HALT, rapportages en plannen van aanpak. Proces-verbaal vanwege vechten met de politie in de rechtbank. Bezoekersafspraken. Van alles en nog wat - keurig en netjes beschreven. En vooral over in welke omstandigheden ik was terecht gekomen. Maar niks over mij als mens. Wie zou hebben geweten dat ik andijviestampptot lekker vond. Of dat ik een kat had die Tijger heette. Of dat ik heel goed was in het creëren van oplossingen. Of wie mijn vriendjes waren toen ik nog in Presikhaaf woonde. Die ik na mijn Uit Huis plaatsing nooit meer heb gezien.

Een dikke map ellende. Met niks om met trots op terug te kijken. In deze jaren overheerste pijn, leed en verdriet. Het leven was één en al dat wat me overkwam. Ik had nergens maar dan ook nergens houvast. Deze rollercoaster moest ik volledig uitzitten. En alles met reden. Ik snap het. Maar poeh.....

Waarom LSW?

Het narratief van jongeren met jeugdhulpervaring (2)

- Een eenzijdig gevoed narratief
 - Een groot deel van het verhaal is gekend 'via het dossier'
 - 'Kleine' herinneringen ontbreken
- Een narratief vanuit het 'silo-denken' (de 'bubble of care' (Gilligan, 2018))
 - vaak ontdaan van de betekenis van relaties – tijd – ruimte
- Een narratief gevoed door complexe processen van achterstelling en sociale exclusie (maatschappelijke kwetsbaarheid, armoede, ...) – 'ongelijkheid'

VOORZIENINGEN OMZWERVINGEN

7-8j

② LEDEBERG ONZE-LIEVE-VROUW-COLLEGE

TRAUMA'S NIET OP MIJN GEMAK IK MISTE MIJN THUIS

11 WEKEN

③ UZ GENT

GEVANGENIS ALLES BEHALVE GEZELLIG

CAMERA'S ISOLATIEKAMERS MEZELF PYN DOEN

3DE LJ

④ MELLE CA VA

→ WEL THERAPIE

→ SLAAP THERAPIE

→ PERSOONLIJKE PEDIATER / PSYCHIATER

→ WAT IK HAD MEEGEMAAKT

⑤ LEDEBERG

4DE LJ → 2DE MB

IK WOU BIJ MAMA ZIJN

MIJN ZUS WAS MIJN HOUVAST

MAMA HAD KANKER

PEPE ZIEK & GESTORVEN + ZYN MOEDER + MOEDER VAN MENE + VRIENDEN VAN MAMA

7 → 13

OVERLIJDENS

ZWARE JAREN

MAMA WAS AAN HET ROUWEN

TYD OM TE ROUWEN

WAT ONTBRAK: ECHTE THERAPIE & WELKOM VOELEN

PROBLEEM ≠ GEDRAG

HET IS BETER BEGINNEN GAAN

Wat is LSW?

Een definitie

“De constructie, of (re)constructie van het levensverhaal van een individu. Het streeft naar de integratie van de interne processen die een individu kenmerken (cognitief, emotioneel en biologisch) met de relaties en waarden binnen een familie, een gemeenschap en een cultuur waarin het kind zich ontwikkeld heeft.”

(Cook-Cottone & Beck, 2007, p.193)

Wat is LSW?

Sprokkels uit de literatuur

- Wortels in het **biografisch-narratieve denkkader**
 - platform aanbieden om te praten over herinneringen
- Kan **vele vormen** aannemen (Rose, 2011; Hooley *et al.*, 2016)
- Nadruk op het **proces** (maar ook het eindproduct kan belangrijk zijn) (Holody & Maher, 1996; Shotton, 2013)
- Het is nooit 'af' - **meerlagig narratief** (ipv een verhaal)
- Belang om het **narratief te 'co-construeren'** (Cook-Cottone & Beck, 2007; Shotton, 2013)
- In verschillende **Angelsaksische landen** ingebed in het **jeugdwelzijnsbeleid** (Hammond *et al.*, 2020)

Wat is de outcome van LSW: wat weten we tot nu toe?

Research Review

Life story work for children and young people with care experience: A scoping review

Simon P. Hammond¹, Julie Young¹, and Claire Duddy²

Developmental Child Welfare
2020, Vol. 2(4) 293–315
© The Author(s) 2021

Article reuse guidelines:
sagepub.com/journals-permissions
DOI: 10.1177/2516103220985872
journals.sagepub.com/home/dcw

Children and Youth Services Review 144 (2023) 106697

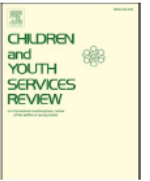

ELSEVIER

Contents lists available at ScienceDirect

Children and Youth Services Review

journal homepage: www.elsevier.com/locate/chilyouth

Life story work for children and youth in out of home care: A systematic review and synthesis of qualitative studies

Soula A. Kontomichalos-Eyre^{a,b}, Amelia J. Lake^{a,c}, Jane A. McGillivray^{a,*}

^a School of Psychology, Deakin University, Geelong, VIC 3220, Australia

^b Department of Justice and Community Safety, Melbourne, VIC 3001, Australia

^c The Australian Centre for Behavioural Research in Diabetes, Diabetes Victoria, Melbourne, VIC 3000, Australia

- Beter **zicht** krijgen op de ‘**lived experiences**’, **versterken identiteitsgevoelens**; empoweren; **plek geven** aan verlies of trauma
- Sterke **focus** op individu (kind / jongere)
- Vooral toegepast bij jongere kinderen – obv ‘gestandaardiseerde materialen’ (doos, werkblaadjes, ...)

CANO Vlaanderen

Het LSW-project binnen CANO

- Samenwerkingsverband, visie en missie op jeugdhulp
- Protocol: kwaliteit & impact
- Narratieve aanpak
- LSW-project (2021 - 2023)
 - Pilotproject
 - 12 trajecten

CANO VLAANDEREN PRESENTEERT

LIFE STORY WORK

Kyara.

Life-Story Work

Co-creatief &
identiteitsversterkend
werken

Aanpak en proces

© Anje Claeys

Een co-creatie traject in 11 contactmomenten (1)

C1: Opstartgesprek (1 uur)	Kennismaking en voorbereiding traject Contextualiseren
C2: Tree of Life (1/2) (1,5 uur)	Verkennen van het narratief van de jongere adhv een boom- metafoor 'tree of life' Zicht krijgen op het levensverhaal
C3: Tree of Life (2/2) (1,5 uur)	Verkennen van het narratief van de jongere adhv een boom- metafoor 'tree of life' Zicht krijgen op het levensverhaal
C4: Voorbereiding co-creatie interviews (1,5 uur)	Jongere en procesbegeleider stellen gezamenlijk vragen op voor twee (of meer) belangrijke anderen Identificatie van blinde vlekken in het narratief van de jongere
C5: Co-creatie interview met belangrijke anderen (1/2) (1,5 uur)	Vragen van jongere voorleggen aan de belangrijke andere (1) Narratief van de jongere aanvullen, verduidelijken, nuanceren, ...

Een co-creatie traject in 11 contactmomenten (2)

C6: Co-creatie interview met belangrijke anderen (1/2) (1,5 uur)	Vragen van jongere voorleggen aan de belangrijke andere (2) Narratief van de jongere aanvullen, verduidelijken, nuanceren, ...
C7: Co-constructie (1 uur)	Jongere informeren over de inhoud van de gesprekken met de belangrijke anderen (adhv uitgeschreven interviews). Gesprek waarin de input van de belangrijke anderen overlopen wordt. Samenbrengen van de verschillende 'puzzelstukken' om tot een ge-co-construeerd narratief te komen
C8: Bevraging door buitenstaander getuige (1,5 uur)	Buitenstaander-getuige interviewt jongere en procesbegeleider over het ge-co-creëerd narratief (tree-of-life en bijkomende input van belangrijke anderen) en geeft feedback (tweede co-constructie)
C9: Contactmoment met kunstenaar (1/2) (2 uur)	Vertaling van het narratief naar een creatief eindproduct: bespreken / uitwisseling concept

Een co-creatie traject in 11 contactmomenten (3)

C10: Contactmoment met kunstenaar (2/2)

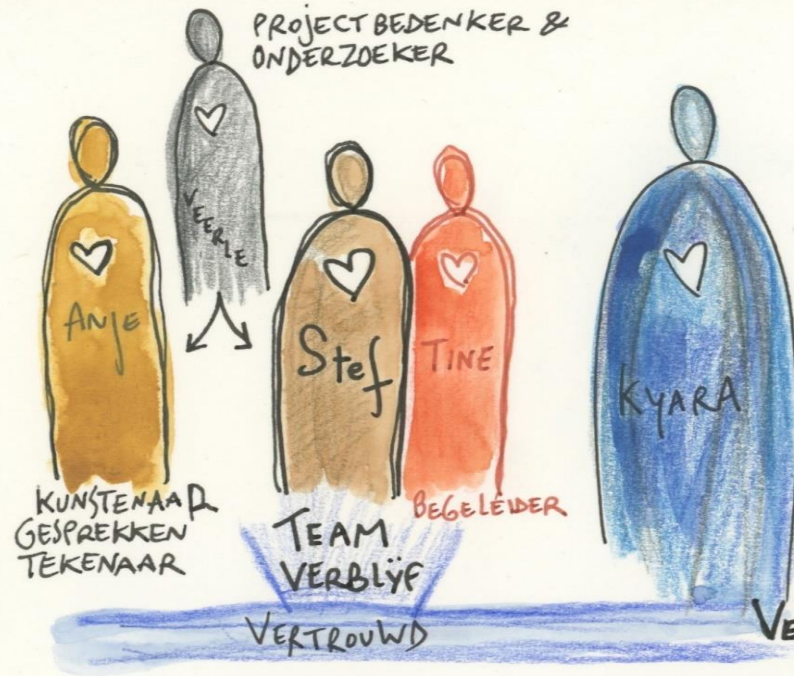
(2 uur)

Vertaling van het narratief naar een creatief eindproduct:
ontwerpen / bijsturen concept

C11: Afronding

Afrondingsritueel, waarbij de buitenstaandergetuige de
scribings overhandigt en de kunstenaar het kunstwerk
overhandigt.

ERVARINGSDESKUNDIGE ANDERE JONGEREN HELPEN

WE GAAN ONLINE
WERKEN EN OOK
ZEKER 1 KEER
LIVE

1 Tot 2U

20/12

10/1

24/1

7/2

7/3

1 DE OPSTART

PIONIERSWERK

SAMEN SCHRIJVEN WE
DIT VERHAAL, JOUW VERHAAL

Uitgelicht: tree of life (contactmoment 1 en 2)

Doelstelling: een eerste versie van het narratief creëren
Tekenen van een boom als metafoor voor het leven

DE VERSCHILLENDE ONDERDELEN VAN DE BOOM REPRESENTEREN VERSCHILLENDE ASPECTEN IN HET LEVEN VAN EEN JONGERE

Stam: de sterke punten die je in jezelf ziet (je krachten en talenten); anderen kunnen hier ook aan toevoegen

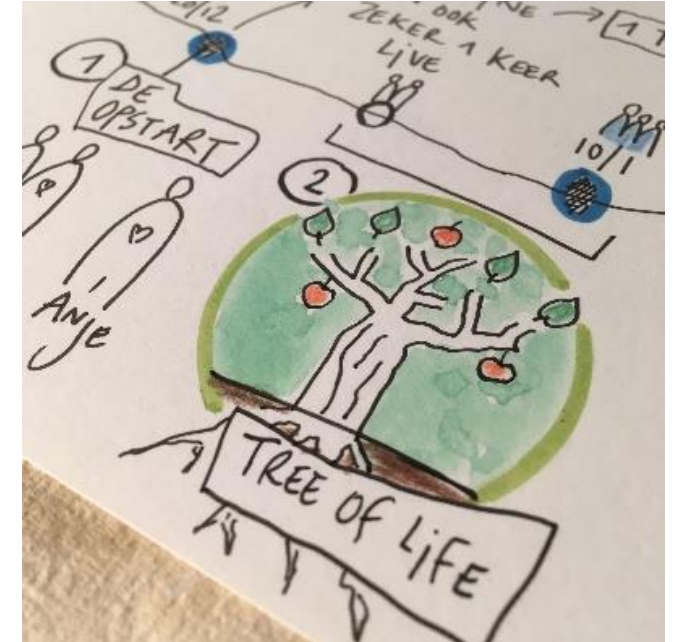
Takken: hoop en dromen voor de toekomst

Bladeren: mensen die nu belangrijk voor je zijn

Vruchten: de geschenken die mensen je geven, eerder immaterieel (steun, bemoediging of liefde) dan materiële geschenken

Wortels: de mensen die je in je verleden hebben beïnvloed

Grond: de activiteiten die je leuk vindt om te doen

© Anje Claeys

Uitgelicht: Co-creatie door te werken met de positie van 'buitenstaander getuigen' (contactmoment 8)

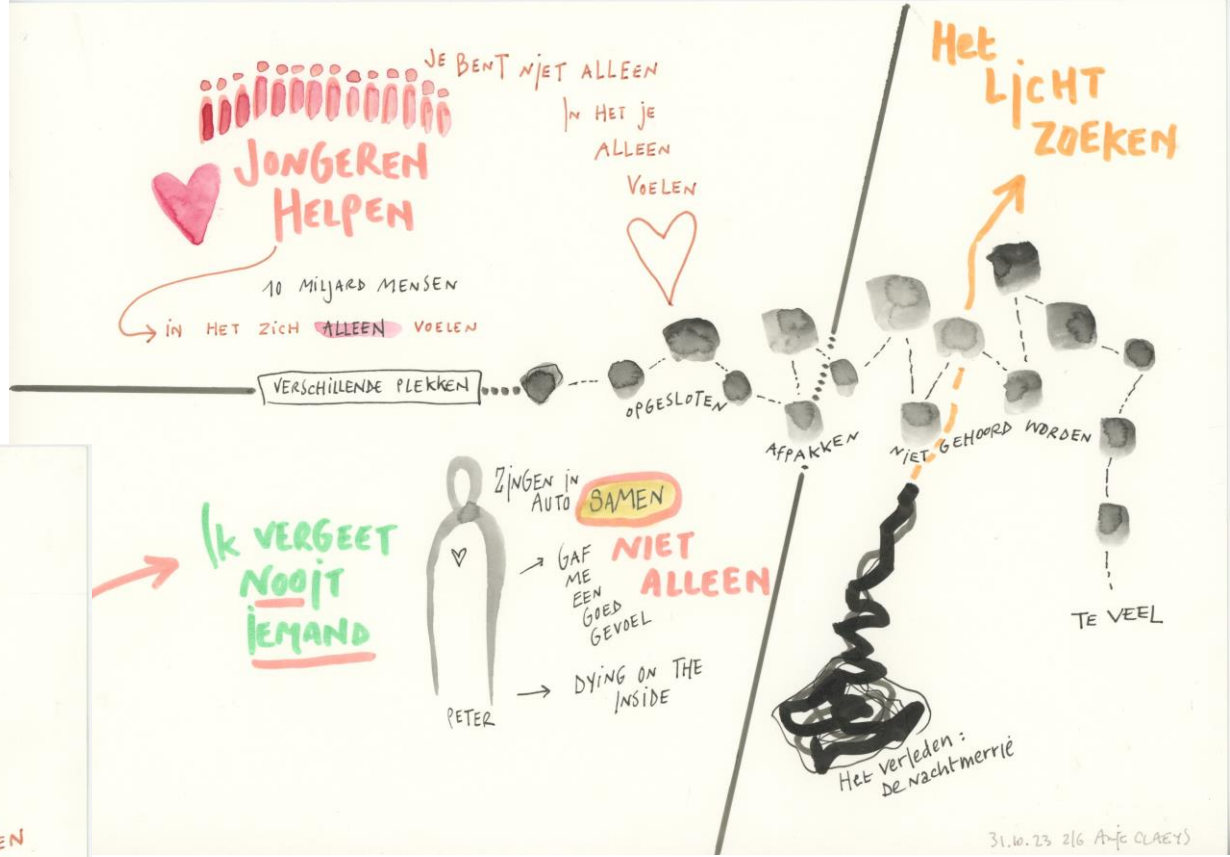
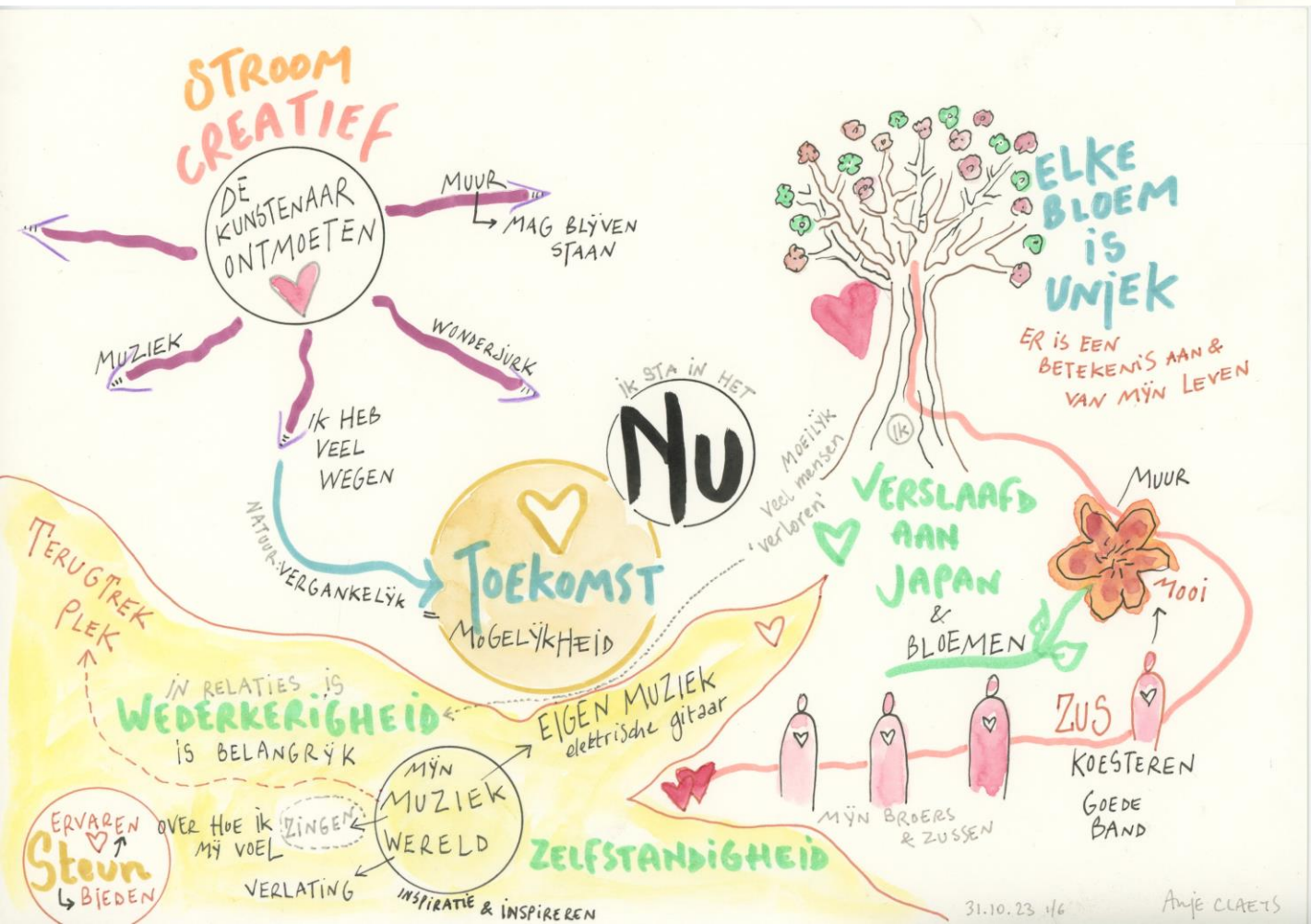

Anje Claeys

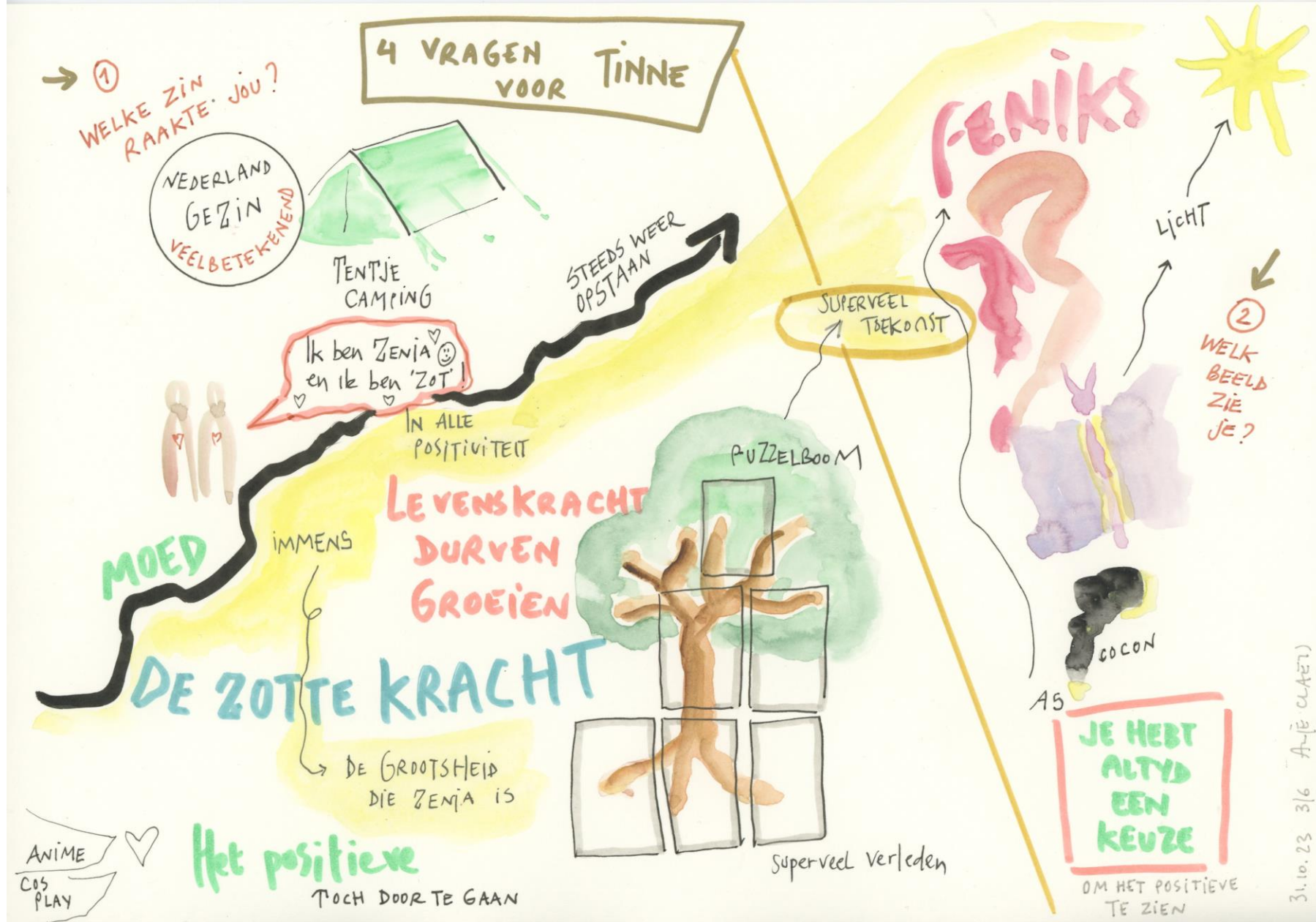
Co-creatie door te werken met de positie van ‘buitenstaander getuigen’ (contactmoment 8)

Doelstelling:

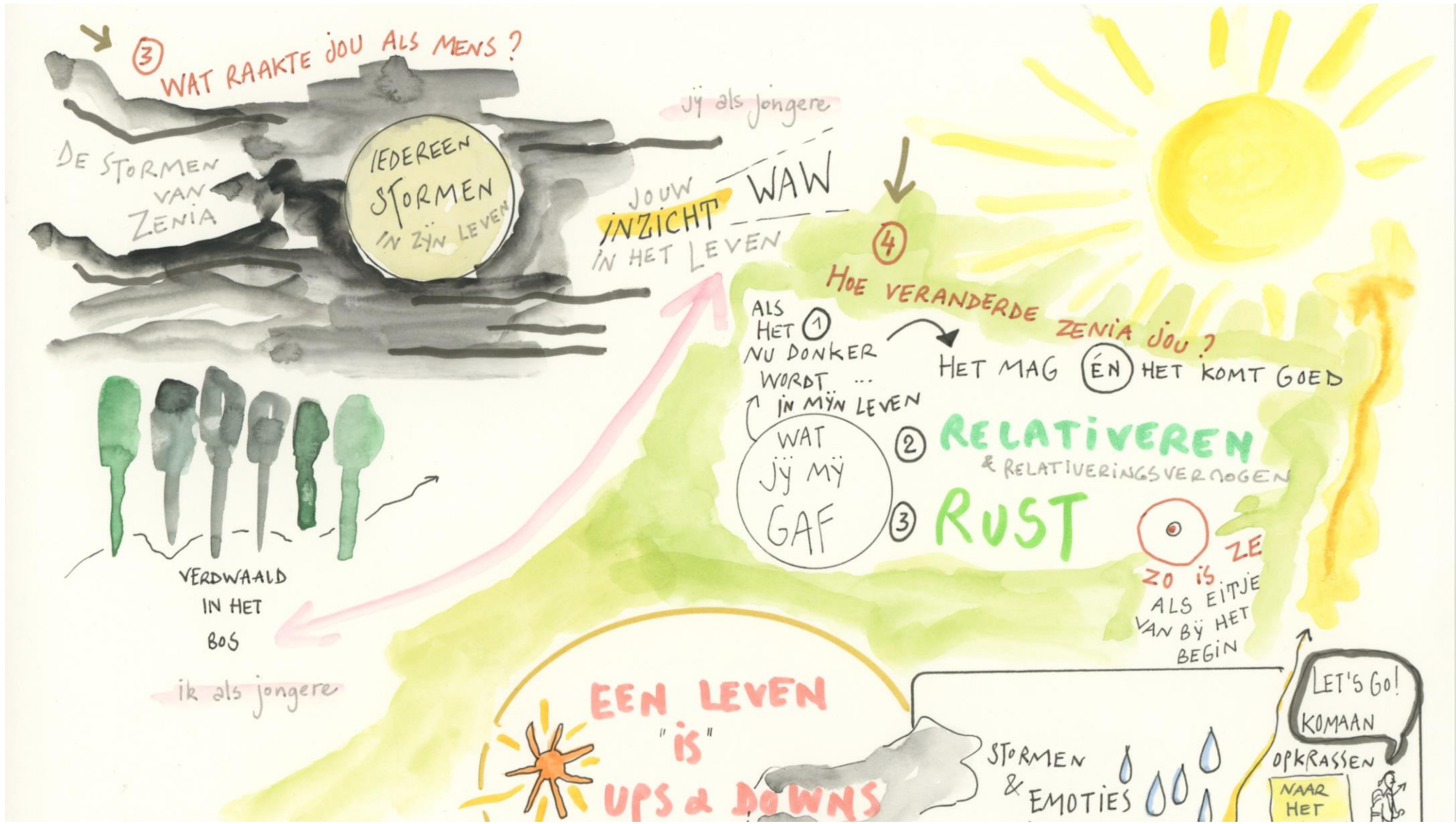
- **Bevragen jongere adhv biografisch interview en remembering conversation**
 - uit concrete verhalen betekenis halen en nagaan wat er voor jongere toe doet, wat ze belangrijk vinden in het leven,...
- **Bevragen procesbegeleider als buitenstaander-getuige**
 - hoe raakt wat er verteld wordt, wat frappeert je?, welk beeld roept het op?, wat neem je mee in je leven/werk?

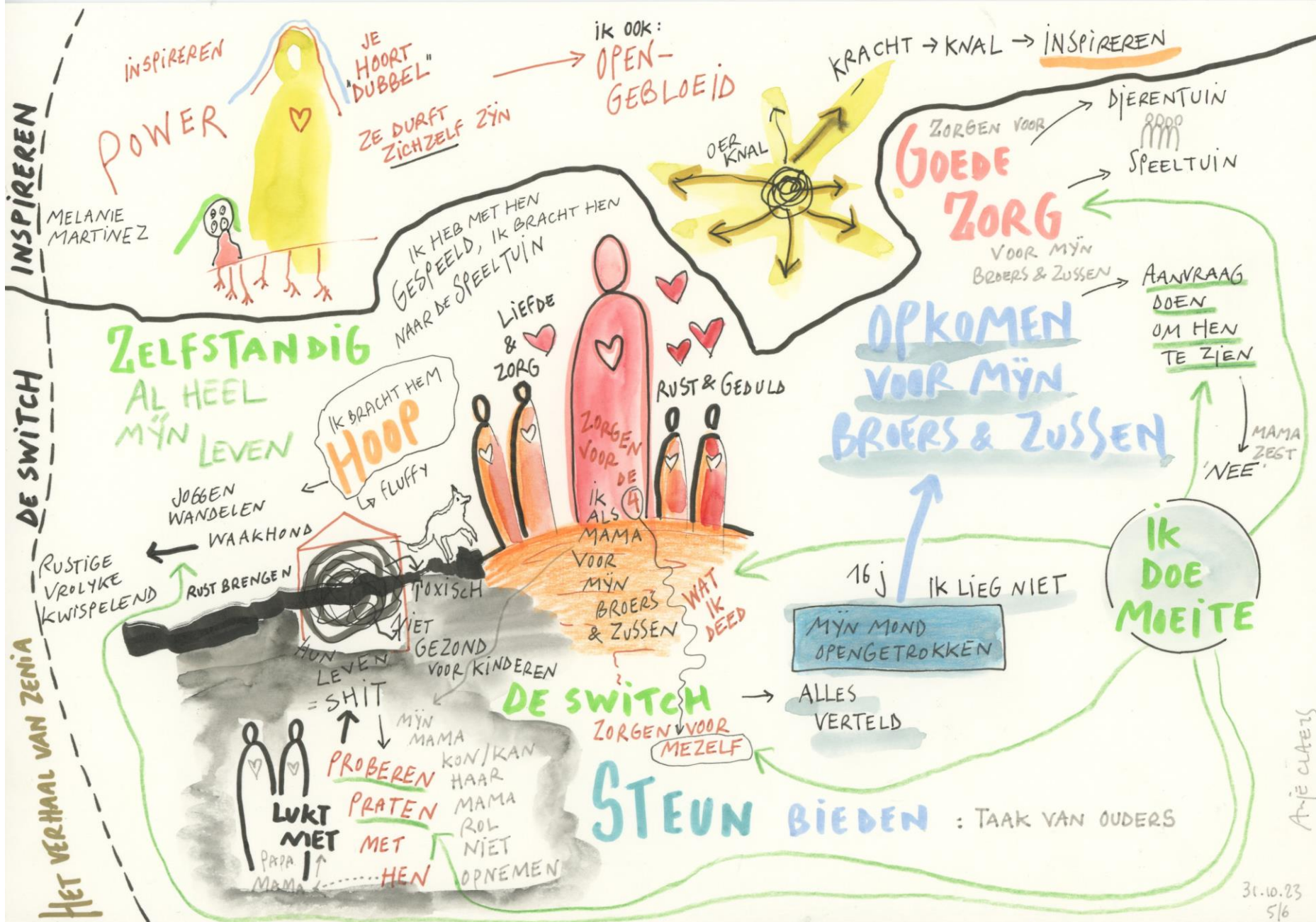
© Anje Claets

© Anje Claeys

© Anje Claeys

Life-Story Work

Resultaat en impact

Resultaat: elk traject is uniek

Trailer

CHELSEA'S BLUES

Chelsea werd niet lang na haar geboorte in een jeugdinstelling geplaatst.

In *Chelsea's blues* gaat ze op bezoek bij mensen die belangrijk zijn voor haar: haar jeugdrechter, de zorgboer waar ze vaak ging werken, een voormalige buurvrouw, haar beste vriendin, haar vader...

In de gesprekken die ze met hen heeft, probeert ze iets meer te weten te komen over wat er in de eerste jaren van haar leven is gebeurd.

Over wie ze was, wie ze is en wie ze wil worden.

19 NOVEMBER - 14u30
28 NOVEMBER - 20u30
SPHINX CINEMA - GENT

Tickets: <https://www.sphinx-cinema.be/programma/film/chelsea-blues>

Trailer: <https://www.youtube.com/watch?v=jwDNKmY8nc>

Met: Chelsea Smekens Demedts e.a.

Regie: Danny Keuppens en Warre Keuppens

Camera en montage: Warre Keuppens

Muziek: Tom Gaublonne

Productie: Parcœur i.s.m. CANO Vlaanderen, VUB en vzw Stappen

Resultaat

Impact

Impact

- ‘Het **vertrouwen** van de jongere groeit, het geloof in eigen kunnen’ (begeleider)
- ‘Er wordt niet alleen gewerkt met het verhaal van de jongere, maar ook en **vooral met de relaties en verbindingen tussen de jongere en zijn/haar context**’ (begeleider)
Bijv. familie die naar het afrondingsmoment komt
- ‘Life-Story Work is een **positieve terugblik en werkt helend voor jongere, context en begeleidingsteam**’ (begeleider)
- ‘Ik vind het heel tof om te zien wat mijn inbreng geweest is, maar ik vind het ook belangrijk om te **zien hoe andere mensen dat in zich nemen** en daar mee omgaan’ (K. - jongere)
- ‘Ik vind het de moeite waard, **dat zij zien hoeveel werk ik er in heb gestoken om te zijn wie dat ik ben en hoe dat ik ben. Dat zij trots zijn op mij. Dat doet deugd: iemand hebben die trots is op jou.**’ (A. – jongere)

Impact

“(...)

Al in het begin van de documentaire zegt Chelsea dat ze is geplaatst omwille van de drugverslaving, de agressie en het criminele gedrag van haar ouders.

Ik keek een beetje angstig opzij... maar Wesley bevestigde: ze mag dat zeggen, het is waar, ik heb fouten gemaakt.

Er viel iets van mij af en Wesley begon nog veel meer te vertellen.

Bijvoorbeeld: over hoe het CAW met vader en moeder naar Nederland reed voor een abortus, maar ze uiteindelijk toch beslisten om het niet te doen, want hun kind was geen ongelukje, maar een liefdesbaby.

Hier en daar waren er uitspraken waar hij het niet mee eens was, maar hij maakte zich op geen enkel moment kwaad, hij kon het verdragen.

Regelmatig was hij tot tranen toe ontroerd en zei hij hoe fier hij wel niet is op zijn dochter.

Toen het afgelopen was, zei hij dat hij volledig achter de documentaire staat en graag wil komen kijken in de Sphinx.

Hij liet dat ook onmiddellijk weten aan Chelsea.

Zelf kreeg ik een beeldje van de lachende Boeddha, als teken van zijn respect en vriendschap.

Daar zit ik nu van na te genieten.

*Ook omdat het iets laat zien van wat Life Story Work kan doen: **niet alleen werken met het verhaal de jongere, maar ook en vooral met de relaties en verbindingen tussen de jongere en zijn/haar context.***

Mail Danny Keuppens,
procesbegeleider
27/10/2023

Bredere impact (beeldvorming en destigmatiseren)

JUSTITIE

Opgroeien in de jeugdhulp: ‘De jeugdrechter? Die was voor mij als een bezorgde oma’

Jeugdbegeleider Danny Keuppens: ‘Chelsea heeft een talent om mensen voor zich te winnen.’ — © Alexander Meeus

In een documentaire film over haar leven laat Chelsea Smekens-Demedts (19) zien dat je positief in het leven kunt staan, ondanks een lang traject in de jeugdhulp. ‘Luister naar “lastige” jongeren. En behoud de hoop in een goede afloop.’

Veerle Beel

Dinsdag 28 november 2023 om 03:00

Bredere impact (beeldvorming en destigmatiseren)

Enkele eerste lessons-learned

Wat zijn mogelijk werkzame elementen?

- De **rol** die de jongere toegewezen krijgt, zet aan tot praten
 - Actieve rol in het verhaal (agency), gericht naar buiten (<> geen begeleiding of therapie)
 - Weloverwogen: met welk narratief kom ik naar buiten? ('sense of coherence' (Vermeire, 2022))
- Het belang van **'de juiste vragen door de juiste persoon'**
- Het belang van de **co-creatie**
 - Zorgvuldige opbouw van elke laag van het narratief (caleidoscopisch perspectief)
 - Elk deel van het verhaal krijgt aandacht, maar het blijft het narratief van de jongere
- Het belang van werken met een **buitenstaander-getuige**
 - Voor de jongere
 - Voor de procesbegeleider – IB – organisatie
- **Timing**
 - Uitstroom uit de jeugdhulp > identiteit is voor deze jongeren in de eerste plaats sociaal-geconstrueerd

Zelf aan de slag?

- Nog even geduld

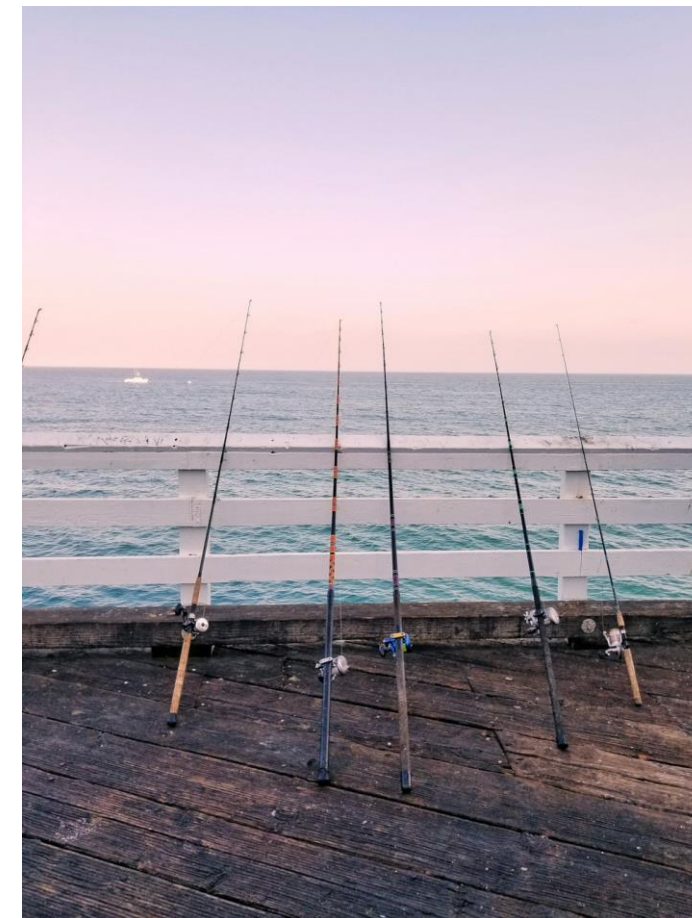
“LSW is poorly evidenced, lacking standardized guidance, labor-intensive and inconsistently implemented (Gallagher & Green, 2012; Hammond & Cooper, 2013; Hooley et al., 2016; Luke et al., 2014; NICE, 2017). (...) This means there is an urgent need to optimize pre-existing LSW practice via better guidance (...)” (Hammond et al., 2020)

“... There is a paucity of literature on how LSW is implemented in OOHC settings and the experiences of those who use them.” (Kontomichalos et al., 2023)

- Flankerend onderzoek
- Uitbouw van een ondersteuningsstructuur
 - Opleiding, training & handleiding
 - Opvolging van implementatie

- Koken kost geld (maar kaviaar hoeft niet)

- Er zijn veel mogelijkheden vanuit het netwerk van de organisatie (community-based denken)
- Vertrekken vanuit een langetermijnvisie

Bron: UnSplash (Gen Dalton)

Wat kun je wel al doen?

- Save-the-date

15/3/2024: studievoormiddag (VAC Leuven)

CANO VERTELT: over sociale grondrechten en Life-Story Work als impactinstrument

meer info op www.canovlaanderen.be

- Organiseer een screening van de documentaire 'Chelsea's Blues'

meer info via vzwparcoeur@gmail.com

Contactgegevens

Veerle Soyez:
veerle.soyez@vub.be
(inhoudelijke ondersteuning en onderzoek)

Tine Vansteenkiste:
info@canovlaanderen.be
www.canovlaanderen.be

Anje Claeys: info@anjeclaeys.be
(ontrafelaar) | www.anjeclaeys.be

Dank aan

Alle betrokkenen bij de trajecten

Sabine Vermeire (Interactie Academie)
Danny Keuppens (Parcoeur vzw)

CANO Vlaanderen
Koning Boudewijnstichting (Fonds De Warmste Week)

Dankjewel!

Bedankt voor je aandacht.